

P

Hoe rekbaar is een kind?

Kinderrechtencommissaris stelt nieuw jaarverslag voor in het Vlaams Parlement

In de week van 20 november, Internationale Kinderrechtendag, vraagt het Kinderrechtencommissariaat aandacht voor de belangrijkste knelpunten voor de kinderrechten in Vlaanderen.

Meer dan 1.200 mensen namen contact op met het Kinderrechtencommissariaat. Vooral opvoedingsverantwoordelijken of familieleden (56%) die een vastgelopen situatie van een minderjarige voorleggen. Ook bezorgde professionelen (25%) vooral uit onderwijs, welzijn en migratie weten het Kinderrechtencommissariaat te vinden. Tot slot kloppen kinderen en jongeren (9%) zelf aan bij de Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat. De jongsten zijn 7 jaar.

Meldingen over problemen op school spannen de kroon (31%). Ze gaan vooral over sancties en geweld. Dan volgen meldingen over problemen thuis (27%), vaak in vechtscheidingen. Op de derde plaats komen problemen in hulp aan minderjarigen (22%). Daarna volgen kinderen op de vlucht (7%) en contacten met justitie en politie (5%).

‘Hoe rekbaar is het kind?’ is de rode draad in het nieuwe jaarverslag.

Kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen: ‘We zien op het Kinderrechtencommissariaat veel kinderen waar heel veel van verwacht wordt om overleefd te blijven. Ik vraag me vaak af hoe het mogelijk is dat die kinderen en jongeren dat volhouden. Hoeveel rekbaarheid kunnen we van kinderen vragen? We moeten blijven zoeken naar antwoorden. We kunnen niet aanvaarden dat zoveel kinderen en jongeren met zo’n zware rugzak door het leven blijven gaan.’

- 550 kinderen zijn elke dag langer dan drie en een half uur onderweg van en naar school. Hoe rekbaar is een kind?
- Er zitten steeds meer kwetsbare kinderen op schoolinternaten. Een gepast kader blijft achter. Hoe rekbaar zijn de mensen die instaan voor de zorg van kinderen?
- Er is te weinig internationale samenwerking om de veiligheid van kinderen te garanderen. Hoe rekbaar zijn grenzen in het belang van het kind?

Meer dan drie uur onderweg naar school?

Elke dag zitten 550 leerlingen langer dan drie en een half uur (220 minuten) in de bus van en naar een school in het buitengewoon onderwijs. In sommige bussen zitten 50 kinderen met verschillende handicaps.

Kinderen moeten heel vroeg opstaan om op tijd klaar te staan voor de bus. Door de lange busrit worden kinderen moe of zijn ze al gestrest als ze op school aankomen. Ze zijn doodmoe als ze weer thuis komen. 's Avonds is er vaak weinig tijd over om nog iets leuks te doen. Het leerlingenvervoer heeft impact op het hele gezin.

Kinderen in het buitengewoon onderwijs hebben recht op gratis leerlingenvervoer. Meer dan 37.000 kinderen in het buitengewoon onderwijs maakten daar in het schooljaar 2017-2018 gebruik van. Toch loopt het vervoer niet voor iedereen op wieltjes. Al jaren krijgt het Kinderrechtencommissariaat klachten over leerlingenvervoer en lange busritten.

Vier uur zonder eten, drinken, toilet of afleiding

Vanaf dit schooljaar nam De Lijn de planning van het leerlingenvervoer over. Stella zou 's ochtends om 6.34 u opgehaald worden. 's Avonds zou ze om 17.21 u thuis afgezet worden en op woensdagmiddag om 14.06 u. Daardoor zit ze elke dag bijna 50 minuten langer op de bus dan vroeger. Reorganisatie brengt nu eenmaal verandering met zich mee. Wel jammer dat Stella als jongere met het syndroom van Down daar de gevolgen van moet dragen.

Ik zou al heel blij zijn als ze de laatste dagen thuis zou komen op het geplande tijdstip, maar dat is niet zo. Maandag was de school gedaan om 15.30 u, maar Stella kwam pas thuis tegen half acht. Dat wil zeggen: bijna 4 uur zonder eten, drinken, toilet of afleiding. En zonder dat het aan Stella op een voor haar begrijpbare manier uitgelegd kon worden. Dinsdag werd ze om 18.10 u afgezet. Vandaag vertrok de bus om 12.30 u aan de school en om 14 u word ik per sms verwittigd dat Laura veel later thuis zal zijn door problemen met de bus. Ik stel voor om de bus tegemoet te rijden, maar dat wordt geweigerd. Om 15.08 u word ik opgebeld door de busbegeleidster of ik Stella toch kan komen ophalen op 8 km van thuis. Er zitten dan nog altijd twee kinderen in de bus. Omdat het een halve dag school was, hadden ze sinds 10 u al niets meer gegeten of gedronken. Ik vind dat onaanvaardbaar.

Vier uur in de bus, hobby's onmogelijk

Ik ben mama van vier kinderen, van wie er drie autisme hebben. Twee jaar geleden besliste ik om de overstap te maken van gewoon naar het buitengewoon onderwijs. We kunnen de kinderen niet zelf naar school brengen. Ze gaan met de schoolbus. Eerst zaten mijn kinderen elk drie uur in de bus. Nu veranderde de regeling en zitten ze drie uur en drie kwartier tot zelfs vier uur in de bus. Dat is er toch echt over? Mijn jongste zoon kan zijn sporthobby niet meer beoefenen. Mijn oudste zoon kan op zich met lijnbus gaan maar er is geen bus voor het tweede stuk van zijn rit. Bovendien zitten de bussen vaak vol en dan rijden ze voorbij zonder te stoppen. Wat niet ideaal is voor kinderen met autisme.

De voorbije jaren leverde de overheid inspanningen om hieraan tegemoet te komen. Zo leveren twee pilootprojecten in Leuven en Roeselare interessante oplossingen op. Het is nu kwestie om hiermee aan de slag te gaan voor alle kinderen in Vlaanderen.

Leg de maximumduur van de rit decretaal vast op 120 minuten per dag

Kinderen zouden 's ochtends of 's avonds niet langer dan 60 minuten onderweg mogen zijn. Een uitzondering kan voor kinderen die maandag van heel ver naar een residentiële setting gebracht worden en op vrijdag terug naar huis.

Zet verder in op inclusieve voor- en naschoolse opvang

Leerlingen kunnen hun huiswerk dan al maken of spelen in de plaats van in de bus te zitten. Ouders of hun netwerk kunnen hun kind misschien zelf ophalen door het latere uur. Dat maakt het gemakkelijker te combineren met hun werk.

Bouw bruggen tussen onderwijs, mobiliteit en welzijn

Maak leerlingenvervoer onderdeel van basismobiliteit aangepast aan de onderwijs- en zorgnoden van het kind en zijn gezin.

Verhoog het aantal mobiliteitscoaches

Zij begeleiden een traject en kunnen fiets- en wandelpools organiseren. Zij kunnen met de leerlingen oefenen om misschien op langere termijn een zelfstandig parcours af te leggen.

Meer welzijnskinderen op internaat

Steeds meer maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren zitten op internaat. Sommigen worden er geplaatst door een maatregel van de jeugdrechter. In 2016 ging het om 8,8% van de internen (7,2% in 2011 – 8% in 2014). Dat zijn 887 kinderen en jongeren op een totaal van 10.080 internen.

Opvoeders zetten zich in om kinderen en jongeren een warme thuis te geven. Heel wat kinderen vinden op het internaat opnieuw vaste grond dankzij de structuur en het samenleven met opvoeders en andere internen. Ze krijgen hulp bij huiswerk, vrije tijd en bij financiële of psychische problemen.

De zorg en steun die begeleiders van internaten moeten geven, verandert. Er is meer gespecialiseerd personeel nodig. Tegelijk is de regelgeving verouderd en moet nagedacht worden over een gepast kader.

Nog geen schoolboeken in maart

In een internaat zegt de 17-jarige Lien ons dat ze nog altijd geen schoolboeken heeft. De school werkt daarvoor samen met een boekhandel. Haar moeder betaalde de bestelling niet helemaal. Omdat er nog een factuur openstaat van vijf jaar geleden, wil de boekhandel de boeken niet leveren. De vorige schooljaren kreeg ze wel altijd haar boeken na gespreide betaling. Haar moeder heeft via een advocaat een schuldafbetalingsplan en de openstaande factuur zit daarin. We zijn nu maart en Lien behelpt zich nog altijd met kopieën. Ze heeft het nog niet durven vertellen aan haar moeder. De school is wel op de hoogte. Samen met het internaat vraagt Lien of het Kinderrechtencommissariaat kan helpen?

Zorg voor meer aangepaste en gespecialiseerde zorg in de internaten

Op dit ogenblik werken in internaten enkel opvoeders. Meer kwetsbare kinderen vraagt meer gespecialiseerde zorg.

Welzijn en onderwijs moeten bruggen slaan

De internaten zitten op de doorsnede van onderwijs en welzijn. De overheid moet de bruggen tussen onderwijs en welzijn meer faciliteren.

Maak verder werk van nieuwe regelgeving die de rechtspositie van kinderen op internaat regelt.

Kinderen internationaal in gevaar

Er is meer internationale samenwerking nodig om veiligheid van kinderen te garanderen.

Als kinderen over de grens zijn, tellen ze vaak niet meer mee: niet-begeleide minderjarigen verdwijnen in Europa, Belgische kinderen in terroristische conflictzones worden aan hun lot overgelaten. Uitgewezen kinderen en gezinnen worden bij hun terugkeer te weinig opgevolgd.

Die kinderen zijn slachtoffer en geen dader. Hun rechten zijn al verschillende keren geschonden: hun recht op zorg, hun recht op een veilige omgeving, hun recht op onderwijs. Hoe rekbaar zijn de grenzen?

Kinderrechten en mensenrechten zijn geen erfgoed

‘Als een Servische moeder met vier kinderen na een verblijf van 9 jaar in België het land wordt uitgezet, dan eindigt onze verantwoordelijkheid niet aan de Belgische grens. Enkele weken terug sprak ik in Duinkerke met niet-begeleide minderjarigen. Ze verblijven nu eens in België en dan weer in Frankrijk. Het moet toch mogelijk zijn om samenwerkingsverbanden op te zetten om zo een betere monitoring, opvang en begeleiding van deze jongeren te voorzien?’ zegt kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen

Gevlucht voor IS, in Koerdisch kamp in Noord-Syrië

Mijn dochter (22) zit in het noordwesten van Syrië in een vluchtelingenkamp, samen met haar zoontje van 6. Ze is zeven maanden zwanger. Na een tijdje in het kalifaat probeerde ze daar weer weg te vluchten, samen met haar vader. Haar vader werd neergeschoten door soldaten van IS. Zijzelf kreeg een kogel in haar rug. Uiteindelijk bereikte ze een Koerdisch vluchtelingenkamp. Daar zit ze momenteel vast met haar zoontje. Deze week liet ze weten dat de kampbewaaksters bij razzia's kleren, geld en goud in beslag namen.

Zet sterker in op internationale samenwerking vanuit een kinderrechtenspectief

- Werk internationaal samen met kinderrechtenorganisaties ter plaatse om een veilige terugkeer en verder leven van uitgewezen kinderen en hun gezin te garanderen.
- Haal Belgische kinderen van (voormalige) IS-vrouwen veilig begeleid terug naar België.

Einde bericht

Interview met de kinderrechtencommissaris?

Hilde Cnudde, communicatieadviseur

hilde.cnudde@vlaamsparlement.be

Direct: 02-552 41 06 – Mobiel: 0473-98 04 09 – Secr.: 02-552 98 00

Meevolgen kan ook via de livestream op:

<https://www.youtube.com/watch?v=1bDelb22uY0>

Het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat staat vanaf 21 november 2018 om 12.30 u online op: **XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX**

Opkomen voor kinderrechten

Elke dag krijgt het Vlaams Kinderrechtencommissariaat signalen van kinderen, jongeren en professionals. Het bemiddelt, onderzoekt klachten en adviseert het beleid. Altijd met het oog op de goede naleving en toepassing van kinderrechten in Vlaanderen.

Het Kinderrechtencommissariaat is de Vlaamse pleitbezorger van kinderrechten, opgericht door het Vlaams Parlement.

www.kinderrechtencommissariaat.be

@KRcommissaris

<https://www.facebook.com/kinderrechtencommissariaat>

#JvKRC